

Кузнечиха авыл җирлеге Советы
Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы

РЕШЕНИЕ

№ 41 - 1

24.05.2022г.

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы
Кузнечиха авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә җирләү
уриннарын булдыру һәм карап тоту тәртибе һәм
зиратларның эшчәнлеге турында Нигезләмәне раслау
хакында

«Җирләү һәм җирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы
Федераль законның 16 статьясындагы 5 пункты, Татарстан Республикасы Спас
муниципаль районы Кузнечиха авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә,
Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Кузнечиха авыл җирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. «Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Кузнечиха авыл җирлеге
муниципаль берәмлегендә җирләү урыннарын һәм зиратларны карап тоту һәм аларның
эшчәнлеге тәртибе нигезләмәне» кушымта нигезендә раслау хакында.

2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Кузнечиха авыл җирлеге
Советының «Кузнечиха авыл җирлеге территориясендә җирләү эшен оештыру һәм
җирләү урыннарын карап тоту турында Нигезләмәне раслау хакында» 08.02.20021 ел, №
37-2 карары үз көчен югалткан дип санау турында " карары

3. Өлеге карарны Спас муниципаль районының рәсми сайтында [http:// www.spasskiy.tatarstan.ru](http://www.spasskiy.tatarstan.ru), хокукый мәгълүматның рәсми сайтында (<http://pravo.tatarstan.ru>.)
бастырып чыгарырга.

Кузнечиха Авыл Җирлеге
Башлыгы авыл җирлеге башлыгы

Р. Р. Ибраһимов

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы
Кузнечиха авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә җирләү урыннарын булдыру һәм карап
тоту һәм зиратларның эшчәнлеге төртибе турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Әлеге Нигезләмә «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы «Җирләү һәм җирләү эше турында»гы Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының 1996 елның 29 июнендәге 1001 номерлы «Үлгән кешеләрне җирләү буенча хезмәт күрсәтүгә гражданның хокуклары гарантияләре турында»гы Указы, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Кузнечиха авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Нигезләмәдә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән кулланыла торган төшенчәләр мәгънәдә кулланыла.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә терминнар һәм билгеләмәләр гамәлдәге законнар нигезендә кулланыла.

1.3. Кузнечиха авыл җирлегендә зиратның үз билгеләнеше буенча, теләсә кайсы диндә вафат булган (һәлак булган) кешеләрне җирләү, аларның теләк белдерүен исәпкә алып, йә җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт карары буенча (1 нче кушымта).

1.4. Жәмәгать зиратларында үлгән (һәлак булган) хәрбиләрне, хәрби җыеннарга чакырылган гражданны, эчке эшләр органнары, янгынга каршы дөүләт хезмәте, наркотик чаралар һәм психотроп матдәләр әйләнешен контрольдә тоту органнары хезмәткәрләрен, җинаять-башкарма системасы учреждениеләре һәм органнары хезмәткәрләрен, сугышта катнашучыларны, хәрби хезмәттән азат ителгән затларны җирләү өчен билгеләнгән хәрби участоклар булырга мөмкин, әгәр бу күрсәтелгән затларның ихтыярына каршы килмәсә яки якин туганнарының яки башка туганнарының теләкләренә каршы килмәсә.

1.5. Зиратларны җирләү мөмкинлеге буенча уртаклашалар:

- җирләүнең төрле төрләре җитештерелә торган зиратлар;
- җирләнми торган зиратлар.

2. Җирләү урыннарын төзекләндерү һәм күмү урыннарын урнаштыру буенча таләпләр

2.1. Мәетләрне (жәсәдләрне) җирләү җирләүне оештыру бурычын үз өстенә алган затлар тарафыннан башкарыла. Әлеге затлар җирләүне оештыру процессын, шул исәптән җирләү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү, үлем турында белешмә алу, үлем турында таныклык, җирләүгә пособие алуны тормышка ашырырга тиеш.

2.2. Мөрхүмне җирләү бурычын үз өстенә алган затлар булмаган очракта, мәетне җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан башкарыла.

Мөрхүмнәрнең мәетләрен (жәсәдләрен) җирләү көн саен 9 сәгатьтән 17 сәгатькә кадәр башкарыла. Аерым очракларда 21 сәгатькә кадәр җирләү рөхсәт ителә.

Җирләү урыны Башкарма комитет тарафыннан, үлгән кешене җирләү бурычын үз өстенә алган затка биреләп билгеләнә.

Территория каждого кладбища подразделяется на зоны (кварталы) и секторы.

2.3. Мәрхүмне жирләү өчен жир участогы шул ук участка мәрхүмнең хатыны (ирен) яки якин туганы жиренең жирләү гарантиясен исәпкә алып түбәндәге күләмдә бирелә:

Жирләү төре	Жир кишәрлекләре күләме		
	озынлык, м	киңлек, м	мәйдан, кв.м.
Ялгыз каберлекләр	3,5	2,0	7,0
Туганнарча күмелгән	3,5	4,0	14,0
Для захоронения урны с прахом Мәетне тартмада күмү	0,8	1,1	0,88
Гаилә жирләүләре	3,5	8,0	28,0

2.4. Жирләү киртәсе жирләү өчен бирелгән жир участогыннан читкә чыгарга тиеш түгел.

2.5. Жирләү урыннары арасындагы аерма киңлеге 0,5 метрдан да ким булмаска тиеш.

Күмелү тирәнлеге 1,5 м дан 2 м га кадәр. Во всех случаях отметка дна могилы должна располагаться на 0,5 м выше уровня стояния грунтовых вод. Надмогильная насыпь должна быть высотой 0,3-0,5 м над поверхностью земли.

2.6. Зиратка төп керү юлында зиратның схематик планы куелган стенд урнаштырыла. Схематик планда төп зоналар (кварталлар) һәм зират секторлары, биналар һәм корылмалар, юллар, тарихи һәм мемориаль каберлекләр, транспорт тукталу урыннары, гомуми кулланылыштагы урыннар билгеләнә.

2.7. Зиратка килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

2.8. Зират территориясендә тыела:

- ритуаль хезмәтләр күрсәтүгә бәйле булмаган транспорт хәрәкәте;
- зиратта урнашкан кабер корылмаларына, жиһазларга, корылмаларга һәм биналарга, яшел үсентеләргә зыян китерергә;
- этләргә урамда йөртү, йорт хайваннарын саклау, кошларны тоту;
- учак ягу, ком, балчык һәм грунт табу, агачны кисү, чүп-чар өю, коелган яфраклар һәм ботаклар өчен билгеләнмәгән урыннарда чүп-чар өю;
- зират ябылганнан соң зират территориясендә булу;
- кабер төзелеш материалларын һәм каберлекләргә һәм каберлекләргә төзекләндергәннән соң чүп-чар калдыру.
- билгеләнмәгән урыннарда сәүдә эшчәнлеген тормышка ашырырга.

2.9. Кабер өемнәре (кабер ташлары) бүлөп бирелгән жир участогы чикләрендә билгеләнә. Бүлөп бирелгән жир кишәрлеге чикләреннән читтә урнаштырылган кабер корылмалары мондый кабер өстенә куелган затлар хисабына сүтелергә тиеш.

2.10. Мәрхүмнәрнең мәетен эксумацияләү гамәлдәге законнар нигезендә һәм санитар һәм экологик нормалар таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш.

2.11. Үлгән кешеләрнең жәсәдләрен яңадан жирләүне ком грунтларында жирлөгәннән соң бер елдан да иртәрәк һәм өч елдан да иртәрәк түгел – чимал грунтларында башкарырга киңеш ителми.

2.12. Кабердән жәсәдләргә тартып алу һәм аларны башка урынга күчерү өчен рөхсәт Башкарма комитет тарафыннан рәсмиләштерелә.

2.13. Жирләүне рөхсәт итү өчен күмелгән кешенең туганы гаризасы, аеруча куркыныч йогышлы авыруларның булмавы турында санитария-эпидемиология күзәтчелеге органы бәяләмәсе нигез булып тора.

2.14. Мәет алганнан соң каберләр кулланылырга рөхсәт ителгән дезинфекция чаралары белән дезинфекцияләнәргә тиеш, кичекмәстән салынган һәм туфрак өслеге планлаштырылган.

2.15. Вәкаләтле органнар таләбе буенча эксумация үткәргәндә, аның тәртибе гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнә.

2.16. Элеккеге күмелгән урынга кабат күмелү санитар-эпидемиологик күзәтчелек органнары тарафыннан билгеләнгән тулы минерализация чоры тәмамланганнан соң гына рөхсәт ителә, әмма егерме елдан да соңга калмыйча.

2.17. Жирләү процессы барлыкка килә торган транспорт чаралары зиратны эксплуатацияләүче махсус хезмәт тарафыннан жирләү эше мәсьәләләре буенча бирелгән пропуск нигезендә зират территориясенә тоткарлыксыз бару хокукына ия.

2.18. Гаилә (туганар) күмелгән урыннарны карап тоту һәм төзекләндерү зиратның архитектура-ландшафт тирәлегә, санитария нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук гамәлдәге законнар һәм муниципаль хокукый актларның башка таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.19. Барлыкка килә торган, шулай ук гамәлдәге жирләү урыннары сүтелергә тиеш түгел һәм даими су басу, жир тетрәү һәм башка табигый бәла-казалар янаган очракта, жирле үзидарә органнары карары буенча гына күчерелергә мөмкин.

2.20. Жәмәгать зираты территориясә түбәндәге функциональ зоналарны үз эченә алырга тиеш:

- Керү зонасы.

Керү зонасында автотранспортка керү - чыгу, шәхси һәм жәмәгать транспорты өчен автостоянка каралган.

- Күмү зонасы.

Күмү зонасы-Жирләү эшләре алып барыла торган жәмәгать зиратының төп функциональ-территориаль зонасы һәм рәткә бүленгән территория, юл челтәре белән ватылган карта һәм каберләү корылмаларына бүлөп бирелгән территория.

2.21. Жәмәгать зиратында урыннар каралырга мөмкин:

- мактаулы күмелгән урыннар :

- хәрби каберлекләр өчен;

- для погребения умерших, личность которых не установлена органами внутренних дел, и для погребения умерших, при отсутствии супруга, близких родственников, иных родственников либо законного представителя или при невозможности осуществить ими погребение.

- шәхесләре Эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән мәетләрне жирләү өчен һәм хатыны, якин туганнары, башка туганнары яисә законлы вәкил булмаганда, яисә алар жирләү мөмкин булмаганда, мәетләрне күмү өчен.

2.22. Зират капкасының киңлегә 6 метрдан да ким булмашка тиеш.

2.23. Зират территориясә жиһазландырыла:

- жир кишәрлекләре - күмелгән кварталлар, кабер номерлары күрсәткечләре белән;

- официальных рәсми белдерүләрне, әлегә Нигезләмәне, шулай ук башка кирәкле мәгълүматны урнаштыру өчен стенд; вак чүп жыю өчен урналар белән;

- чүп өю өчен контейнерлар белән.

2.25. Гражданныр тарафыннан билгеләнгән кабер салу корылмалары аларның милке булып тора.

2.26. Кабер корылмаларындагы язулар, чыннан да, бу урында үлгән (һәлак булган) кешеләр турындагы мәгълүматларга туры килергә тиеш.

2. Жәмәгать зиратында жирләү тәртибе.

3.1. Жәмәгать зиратында жирләү үлгән кешенең мәетен (жәсәдләрен) жирләү юлы белән башкарыла.

3.2. Мәрхүмне зиратта жирләү рөхсәтеннән башка тыела.

3.3. Моның өчен бирелгән жир кишәрлекләрендә үз белдегә белән жирләү рөхсәт ителми.

Ябык жәмәгать зиратларында күмү тыела.

3.4. Жирләү өчен жир участкаларын бирү вәкаләтле орган үлгән кешене каберлеккә күмүгә рөхсәт бирү яки каберлеккә туфрак урнаштырылган урнага рөхсәт бирү юлы белән башкарыла (алга таба - рөхсәт).

3.5. Рөхсәт сорап яқыннары (ире (хатыны), балалары, ата-аналар, уллыкка алынган, уллыкка алынган, туганнары һәм туганнары, бертуган апалары, оныклары, бабай, әби), башка туганнары яки законлы вәкил, үлгән кешене жирләүне үз өстенә алган бүтән затлар, шул исәптән жирләүне оештыручы агентлар (затлар) мөрәжәгать итә ала.

3.6. Жирләүне оештыручы затлар вәкаләтле органга тапшыралар:

– кабердә мәрхүмне күмүгә рөхсәт бирү турында гариза (кабердәге туфрак белән тартма урынына).

– мәрхүмнең үлеме турында таныклык күчермәсе (чагыштыру өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

– гариза бирүченең паспорт күчермәсе (чагыштыру өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

– кремация турында белешмә күчермәсе (кабердәге туфрак белән чүп савытына рөхсәт сорап мөрәжәгать иткән очракта), (Төп нөсхә кушымтасы белән чагыштыру).

3.7. Мәрхүмне жирләү өчен жир кишәрлеге бирү башкарма комитет тарафыннан күрсәтелгән муниципаль хезмәт күрсәтү тәртибен һәм стандартын билгеләүче административ регламент нигезендә гамәлгә ашырыла. Мәрхүмне жирләү өчен жир кишәрлеге бирү гариза бирүче үлгән кешене жирләү өчен жир участогы бирү турында язма гариза биргән көннән соң килгән 1 эш көне дәвамында гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән гаризаны карау нәтижеләре буенча мәрхүмне жирләү өчен жир участогы бирү турында белешмә бирелә.

Мәрхүмне жирләү урыны жәмәгать зиратында бушлай бирелә.

3.8. Яңа каберлекләр гамәлдәге нумерация буенча эзлекле тәртиптә башкарыла.

3.9. 3.9. Участокта, юл кырыйларында каберлекләр арасындагы аерма белән күмү рөхсәт ителми.

3.10. Мәрхүмне күмү санитар кагыйдәләр нигезендә, үлгәннән соң 24 сәгатьтән дә соңга калмыйча яисә медицина органнары рөхсәте буенча гадәттән тыш хәлләр булган очракта, иртә срокларда башкарыла.

3.11. Туганнарын бер үк кабергә күмү, элек күмелгән мизгелдән 20 елдан да соңга калмыйча, минерализациянең тулы чоры тәмамланганнан соң рөхсәт ителә.

Чүплекләрне туган каберенә туфрак белән күмү, элек кабердәге табут күмелү вакытына карамастан, рөхсәт ителә.

3.12. Күмелгән очракта кабер теркәү билгесе, үлгән яисә үлгән кешенең фамилиясен, инициалларын һәм жирләү датасын, аның туган һәм үлем даталарын, шулай ук жирләү башкарылган жир участогының номерын күрсәтеп куела (ул булган очракта).

3.13. Жирләү өчен җаваплы зат дип үлгән (вафат булган) кешене жирләү бурычын үз өстенә алган яқын туганнар арасынан зат яисә жирләү өчен җаваплылыкны беркетү турында гариза белән вәкаләтле Башкарма комитетка язмача мөрәжәгать иткән башка зат таныла.

4. Зиратларны төзекләндерү

4.1. Зиратларны төзү һәм төзекләндерү буенча барлык эшләр гамәлдәге агачларны, куакларны һәм үсемлек грунтың максималь рәвештә саклап башкарылырга тиеш.

4.2. Агач кисүне, санитар-яклау зонасы һәм мораль (Яшел) саклау зонасын булдыру өчен, табигый яшел үсентеләрне (урман) максималь рәвештә файдаланып, сайлап алып башкарырга кирәк.

4.3. Яңа булдырыла торган зират территориясе тирәсендә уза торган мораль (Яшел) яклау зонасы 10-20 м киңлектәге яшел үсентеләр (ылыслы агачлар) белән тыгыз булырга тиеш.

4.4. 4.4. Яшел үсентеләр майданы зиратның 20% майданынан да ким булмаса тиеш.

4.5. Яңа булдырыла торган жирләү урыннарын яшелләндерү башкарыла торган төзелеш эшләренең гомуми комплексына керергә һәм объектны файдалануга тапшырган вакытка кадәр төгәлләнергә тиеш. Зиратны яшелләндергәндә агачтан кабергә кадәр ара 5 метрдан да ким булмаса тиеш.

4.6. Юллар һәм тротуарлар, кварталлар һәм участоклар территориясе буенча хәяүлеләрне үтү өчен билгеләнгән. Юл киңлегенә (тротуар) кимендә 1,0 м тәшкит итәргә тиеш.

5. Каберлекләргә теркәү һәм исәпләү.

5.1. Жәмәгать зиратлары территориясендә житештерелгән һәр күмелү, шул исәптән гаилә (туганнар) жирләнешенә күмелгән урыннарны теркәү кенәгәсендә вәкаләтле Башкарма комитет тарафыннан исәпкә алынырга тиеш. Язылу өлем турында таныклык һәм өлем датасы, үлгән кешенең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме, үлү турында таныклык сериясе һәм номеры; кабернең тәртип номеры (ул булган очракта); жирләүне оештыру өчен җаваплы затның фамилиясе, исеме, атасы күрсәтелгән нигездә башкарыла.

5.2. Каберлекләргә теркәү китаплары катгый һисап документлары булып тора һәм даими саклау вакыты булган эшләргә керә. Каберлекләргә теркәү кенәгәләре вәкаләтле орган тарафыннан жирләнгән теркәү номерларын өзлексез бирү методы белән алынган, тикшерелгән рәвештә алып барыла. Күрсәтелгән китаплар, аларны тәмамлау факты буенча, вәкаләтле орган тарафыннан шөһәр архивына даими саклауга тапшырыла.

6. Жирләү буенча хезмәтләргә гарантияләнгән исемлегенә.

6.1. Жирләү эшен оештыручы затка (иренә, якиннарына, башка туганнарына, законлы вәкиленә яки үлгән кешенең жирләү бурычын үз өстенә алган бүтән затка) «Жирләү һәм жирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль законның 9 статьясы нигезендә жирләү буенча хезмәтләр исемлеген түләүсез бирү гарантияленә.

6.2. Жирләү буенча хезмәтләргә гарантияле исемлегенә нигезендә күрсәтелгән торган хезмәтләргә бәясе, 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы «жирләү һәм жирләү эше турында» Федераль законның 9 статьясындагы 3 пункты нигезендә, вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнә.

7. Вафат булган (вафат булган), ире, якин туганнары, башка туганнары яисә законлы вәкиле булмаган затларның жирләү гарантияләре.

7.1. Хатыны, якин туганнары, башка туганнары яисә үлгән кешенең законлы вәкиле булмаса, жирләү мөмкин булмаса, шулай ук үлгән кешенең жирләү, жирләү бурычын үз өстенә алган башка затлар булмаса, Эчке эшләр органнары тарафыннан аның шәхесен билгеләгәннән соң, урамда яки башка урында жирләү бурычын үз өстенә алган башка затлар булмаганда, өлем сәбәпләрен билгеләгәннән соң, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса, махсус хезмәт тарафыннан өлем сәбәбәбен ачыклаганнан соң өч тәүлек эчендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Шәхесләре Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән срокларда Эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән мәетләргә жирләү өлегенә

органнарның ризалыгы белән махсус хезмәт тарафыннан, мондый очракларның билгеле бер участокларында жәмәгать зиратларын жирләү юлы белән башкарыла.

– 7.3. 7.1 пунктында һәм 7.2 пунктында күрсәтелгән мәетләрне жирләгәндә махсуслаштырылган хезмәт күрсәтә торган хезмәтләр үз эченә:

- жирләү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү;
- тәнне юу;
- мәетне китерү;
- мәрхүмне зиратка ташу (крематорийга);
- жирләү.

8. Жирләү, ритуаль хезмәтләр, жирләү ритуалы предметлары буенча хезмәтләрнең сыйфатына карата таләпләр.

8.1. Жирләү, ритуаль хезмәтләр, жирләү ритуалы предметлары, махсус хезмәт, шулай ук башка хужалык итүче субъектларның сыйфаты жирләү эше өлкәсендә мәжбүри таләпләрне билгеләүче санитар нормаларга һәм кагыйдәләргә, техник шартларга һәм башка хокукий актларга туры килергә тиеш.

9. Жәмәгать зираты территориясе буенча транспорт чаралары хәрәкәте кагыйдәләре.

9.1. Автокатафалк, шулай ук аны озатып йөрүче транспорт жәмәгать зираты территориясенә тоткарлыксыз бару хокукына ия.

9.2. Инвалидлар жәмәгать зираты территориясенә шәхси автотранспортта йөрү хокукына ия.

9.3. Жирләү участогын төзекләндерү өчен материаллар китерүче транспорт чарасын йөртү рөхсәт ителә.

10. Әлеге Нигезләмәнең үтәлешен контрольдә тоту.

10.1. Башкарма комитет әлеге Нигезләмәнең үлгән кешене жирләү һәм жирләү, Күмү урыннарын карап тоту белән бәйлә эшчәнлекне гамәлгә ашыручы хужалык итүче барлык субъектлар тарафыннан үтәлешен контрольдә тоту.

1 нче кушымта
булдыру тәртібе турында нигезләмәгә
үзгәрешләр кертү хакында
жирләү урыннарын карап тоту;
муниципаль район зиратларының эшчәнлеген
Кузнечиха авыл җирлегенә оешмасы
Спас муниципаль районы
Татарстан Республикасы Муниципаль
берәмлекләре

Кузнечиха авыл җирлегенә территориясендә
ЗИРАТЛАР ИСЕМЛЕГЕ

№ п/п	Зират исеме	Зиратның адресы	Мәйданы, га	Эшли яки ябык
1	Кузнечиха авылы православие зираты	Кузнечиха авылы	1,47	эшли
2	Покровка авылы православие зираты	Покровка авылы	0,27	эшли